

TRIDENTINUM

TRENTON KIRKOLLISKOKOUKSEN
reformi- ja oppidekreetit
sekä kaanonit

Suomentanut Martti Voutilainen OP

KATOLINEN TIEDOTUSKESKUS 2016

Alun perin julkaistu vuonna 1984 sarjassa
Missiologian ja ekumeniikan seuran julkaisuja, 43.
Uusi, korjattu laitos julkaistu Luther-Agricola-seuran luvalla,
Katolinen tiedotuskeskus 2016.

© Copyright 2016 Katolinen tiedotuskeskus, Helsinki
Suomennos Martti Voutilainen OP
Painopaikka Hansaprint, Turenki 2016
ISBN 978-952-7153-13-0

SEITSEMÄS ISTUNTO

pidetty 3. päivänä maaliskuuta 1547.

ENSIMMÄINEN DEKREETTI: SAKRAMENTEISTA

Johdanto

Sen jälkeen kun tätä välittömästi edeltäneessä istunnossa oli julkaistu kaikkien Isien yhteisymmärryksellä laadittu pelastukselle hyödyllinen oppi vanhurskauttamisesta, näytti aiheellisemmalta tämän opin täydentämiseksi käsitellä kirkon pyhiä sakramenteja, joiden kautta kaikki todellinen vanhurskaus joko alkaa tai vastaanotettuna lisääntyy tai menetettynä palautuu. Siksi tämä Pyhässä Hengessä laillisesti koolle kutsuttu pyhä Trenton ekuumeeninen ja yleinen kirkolliskokous puheenjohtajinaan samat Apostolisen Istuimen legaatit haluaa poistaa erehdykset ja poisjuurittaa harhaopit, joita tänä myrskyisenä aikana esiintyy itse pyhien sakramenttien kohdalla, ja jotka toisaalta ovat lähtöisin Isiemme jo muinoin tuomitsemista harhaopeista ja toisaalta ovat aivan uusia, ja jotka molemmat ovat esteenä kirkon puhtaudelle ja sielujen pelastukselle. Pitäytyen Pyhän Kirjan opetukseen, apostolisiin traditioihin sekä toisten konsiilien ja myös Isien konsensukseen, kirkolliskokous on päättänyt säätää ja määrätä julkaistavaksi tässä esitettävät kaanonit ja jättää sen, mitä vielä tarvitaan aloitetun työn loppuun saattamiseksi, julkaistavaksi – Pyhän Hengen avulla – myöhemmässä vaiheessa.

Sakramenteja yleisesti koskevat kaanonit.

1. Jos joku sanoo uuden lain sakramenteista, etteivät ne kaikki ole Herramme Jeesuksen Kristuksen asettamia tai että niitä on enemmän tai vähemmän kuin seitsemän, nimittäin kaste, vahvistus, eukaristia, parannus, viimeinen voitelu, pappeus ja avioliitto, tai vielä, että joku näistä seitsemästä ei ole todellisesti ja sanan varsinaisessa mielessä sakramentti: hän olkoon erotettu.

2. Jos joku sanoo, etteivät uuden lain sakramentit eroa vanhan lain sakramenteista muuten kuin siinä, että seremoniat ja muut ulkoiset riitukset ovat toiset: hän olkoon erotettu.

3. Jos joku sanoo, että nämä seitsemän sakramenttia ovat sillä tavoin keskenään samanarvoiset, ettei toinen ole missään suhteessa toista arvokkaampi: hän olkoon erotettu.

4. Jos joku sanoo, etteivät uuden lain sakramentit ole pelastukselle välttämättömiä vaan tarpeettomia ja että ilman niitä tai niihin kohdistuvaa aikomusta ihmiset pelkän uskon kautta saavat Jumalalta vanhurskauttamisen armon (vaikka onkin niin, etteivät kaikki yksityiset sakramentit ole välttämättömiä): hän olkoon erotettu.

5. Jos joku sanoo, että nämä sakramentit on asetettu pelkäämään ruokkimaan uskoa: hän olkoon erotettu.

6. Jos joku sanoo, että uuden lain sakramentit eivät sisällä sitä armoa, jota ne merkkeinä ilmaisevat tai että ne eivät tuo armoa niille, jotka eivät niille aseta estettä, ikään kuin ne olisivat vain uskon kautta vastaanotetun armon tai vanhurskauden pelkkiä ulkonaisia merkkejä ja jonkinlaisia kristinuskoon tunnustautumisen ilmauksia, joiden kautta uskovat ihmiset voidaan erottaa uskottomista: hän olkoon erotettu.

7. Jos joku sanoo, ettei näiden sakramenttien kautta anneta armoa aina ja kaikille, kun asiaa katsotaan Jumalan kannalta ja kun kyseessä ovat oikealla tavalla niitä vastaanottavat ihmiset, vaan että se annetaan vain toisinaan ja vain muutamille: hän olkoon erotettu.

8. Jos joku sanoo, etteivät uuden lain sakramentit tuo armoa sen perusteella, että ne toimitetaan, vaan että pelkkä usko Jumalan lupaukseen riittää armon saamiseen: hän olkoon erotettu.

9. Jos joku sanoo, etteivät kolme sakramenttia, nimittäin kaste, vahvistus ja pappeus paina sieluun karakteria, (joka on eräänlainen hengellinen ja katoamaton merkki, ja joita sakramentteja ei siksi voi toistaa): hän olkoon erotettu.

10. Jos joku sanoo, että kaikilla kristityillä on valta jakaa sanaa ja kaikkia sakramentteja: hän olkoon erotettu.

11. Jos joku sanoo, ettei niillä, jotka toimittavat sakramentteja ja niitä jakavat, tarvitse olla ainakin tarkoitus tehdä sitä, mitä kirkko tekee: hän olkoon erotettu.

12. Jos joku sanoo, että sakramentin toimittaja, joka on kuolemansyynnin tilassa, vaikka hän noudattaa kaikkea sitä, mikä olennaisesti kuuluu sakramentin toimittamiseen tai jakamiseen, ei kuitenkaan toimita eikä jaa sakramenttia: hän olkoon erotettu.

13. Jos joku sanoo, että katolisen kirkon omaksumia ja hyväksymiä sakramenttien juhlallisessa viettämisessä käytettyjä liturgisia menoja voi halveksia tai niiden toimittajat syntiä tekemättä voivat halunsa mukaan jättää pois tai että minkä tahansa kirkon paimen voi muuttaa niitä uuteen muotoon: hän olkoon erotettu.

Kasteen sakramenttia koskevat kaanonit*

1. Jos joku sanoo, että Johanneksen kasteella oli sama voima kuin Kristuksen kasteella: hän olkoon erotettu.

2. Jos joku sanoo, ettei todellinen ja luonnollinen vesi ole välttämätön kasteessa ja niin vääntää nämä Herramme Jeesuksen Kristuksen sanat: *Jos joku ei synny vedestä ja Hengestä*¹ jonkinlaiseksi vertauskuvaksi: hän olkoon erotettu.

3. Jos joku sanoo, ettei Rooman kirkossa (joka on kaikkien

1 Joh. 3:5.

* 1984 julkaistusta laitoksesta puuttui kokonaan 10. kaanonin käännös, ja 11. kaanon oli virheellisesti merkitty 10. kaanoniksi.

kirkkojen äiti ja opettaja) ole oikeaa oppia kasteen sakramentista: hän olkoon erotettu.

4. Jos joku sanoo, ettei sellainen kaste, jonka harhaoppiset toimittavat Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja tarkoituksenaan tehdä sitä, mitä kirkko tekee, ole todellinen kaste: hän olkoon erotettu.

5. Jos joku sanoo, että kaste on vapaa eli ettei se ole välttämätön pelastukseen: hän olkoon erotettu.

6. Jos joku sanoo, ettei kastettu voi, vaikka haluaisikin ja vaikka tekisi kuinka paljon syntiä tahansa, menettää armoa, paitsi jos hän haluaa olla uskomatta: hän olkoon erotettu.

7. Jos joku sanoo, että kastetut tulevat kasteen kautta velvoitetuiksi pelkästään uskoon, mutta eivät Kristuksen koko lain noudattamiseen: hän olkoon erotettu.

8. Jos joku sanoo, että kastetut ovat vapaat kaikista kirkon joko kirjoitetuista tai perinnäisesti voimassa olevista käskyistä, niin etteivät he ole velvoitetut niitä noudattamaan, paitsi jos he vapaasti haluavat niihin alistua: hän olkoon erotettu.

9. Jos joku sanoo, että ihmiset on sillä tavoin johdatettava takaisin muistamaan kerran vastaanottamaansa kastetta, että he ymmärtäisivät kaikkien kasteen jälkeen tehtävien uskonnollisten lupauksen juuri tämän kasteessa jo tehdyn lupauksen tähden olevan mitättömiä, ikään kuin niiden kautta jollakin tavoin vähennettäisiin sitä uskoa, jonka he kasteessa ovat tunnustaneet ja myös itse kastetta: hän olkoon erotettu.

10. Jos joku sanoo, että pelkästään saadun kasteen muistamisella ja uskolla kaikki kasteen jälkeen tehdyt synnit joko annetaan anteeksi tai tehdään veniaalisiksi: hän olkoon erotettu.

11. Jos joku sanoo, että todellinen ja oikein toimitettu kaste on toistettava sellaisen henkilön kohdalla, joka kääntyy katumukseen sen jälkeen kun hän pakanoiden keskellä ollessaan oli kieltänyt uskon Kristukseen: hän olkoon erotettu.

12. Jos joku sanoo, ettei ketään ole kastettava ennen kuin siinä iässä, jossa Kristus kastettiin, tai kuoleman hetkellä: hän olkoon erotettu.

13. Jos joku sanoo, ettei kasteen vastaanottaneita lapsia sen tähden, että heillä ei ole uskomisen aktia, tule lukea uskovien joukkoon ja että heidät, sitten kun he oppivat käyttämään järkkeään, on kastettava uudelleen tai että heille on parempi jäädä vaille kastetta kuin tulla ilman omaa uskon aktia kastetuksi pelkässä kirkon uskossa: hän olkoon erotettu.

14. Jos joku sanoo, että tällä tavoin kastetuilta lapsilta on heidän tultuaan nuoruusikään kysyttävä, hyväksyvätkö he sen, mitä heidän kumminsä ovat heitä kastettaessa luvanneet, ja jos he vastaavat, että he eivät halua, heidät on jätettävä oman valintansa varaan, eikä heitä saa minkään muun rangaistuksen avulla pakottaa kristilliseen elämään kuin sulkemalla heidät eukaristian ja muiden sakramenttien vastaanottamisesta, kunnes he muuttavat mielensä: hän olkoon erotettu.

Vahvistuksen sakramenttia koskevat kaanonit

1. Jos joku sanoo, että kastettujen vahvistaminen on turha seremonia eikä pikemminkin oikea ja varsinainen sakramentti, tai ettei se muinoin ollut mitään muuta kuin eräänlainen uskononopetus, jonka puitteissa nuoruusikään saapuvat ilmaisivat uskonsa kirkon edessä: hän olkoon erotettu.

2. Jos joku sanoo, että ne, jotka katsovat vahvistuksessa käytettävällä krismalla olevan jonkin voiman, tekevät väärin Pyhää Henkeä kohtaan: hän olkoon erotettu.

3. Jos joku sanoo, että vahvistuksen varsinainen toimittaja ei ole yksin piispa vaan jokainen tavallinen pappi: hän olkoon erotettu.

SAMASSA SEITSEMÄNNESSÄ ISTUNNOSSA (3.3.1547) JULKAISTU REFORMIDEKREETTI

Tämä sama kirkolliskokous samojen legaattien puheenjohtolla haluaa Jumalan ylistykseksi ja kristinuskon edistymiseksi jatkaa alkamaansa

asumisvelvollisuutta ja uudistuspyrkimyksiä koskevaa käsittelyään ja säätää seuraavasti, kuitenkin niin että kaikissa näissä asioissa Apostolisen Istuimen auktoriteetti säilyy koskemattomana.

1. (*Kelpoisuudesta katedraalikirkon johtamiseen*)

Katedraalikirkkoa hallitsemaan otettakoon vain sellainen henkilö, joka on syntynyt laillisesta avioliitosta ja saavuttanut kypsän iän sekä on elämäntavoiltaan vakaa ja kirjallisilta tiedoiltaan pitkälle edistynyt, kuten Lateraanikonsiilissa julkaistu Aleksanteri III:n konstituutio *Cum in cunctis* säätää.

2. (*Kielto johtaa samanaikaisesti useampaa katedraalikirkkoa*)

Älköön kukaan, olipa hänen arvonsa, arvoasteensa tai korkea-arvoisuutensa mikä tahansa, uskaltako vastaanottaa tai samanaikaisesti pitää hallussaan useampia metropolitaanisia tai katedraalikirkkoja joko varsinaisesti tai oikeutettuna tulojen nautintaan tai millä muulla perusteella tahansa, vastoin pyhien kaanonien määräyksiä, koskapa on jo pidettävä hyvin onnellisena sitä, joka onnistuu hallitsemaan yhden kirkon hyvin ja tuloksellisesti ja itselleen uskottujen sielujen pelastukseksi. Se joka tällä hetkellä pitää hallinnassaan tämän dekreetin määräyksen vastaisesti useampia kirkkoja, säilyttäköön niistä sen, jonka itse haluaa ja jättäköön toiset kuuden kuukauden sisällä, jos ne ovat Apostolisen Istuimen vapaasti määrättävissä ja muut vuoden kuluessa. Jos hän ei niin tee, nämä kirkot (viimeksi haltuun saatua lukuunottamatta) on katsottava jo tämän asiantilan nojalla vailta haltijaa oleviksi.

3. (*Virkatulolähteitä tulee osoittaa vain päteville henkilöille*)

Alemmanasteiset kirkolliset virkatulolähteet, etenkin ne, joihin liittyy sielunhoitovelvollisuus, on osoitettava niihin arvollisille ja päteville henkilöille, jotka voivat asua virkapaikallaan ja henkilökohtaisesti huolehtia sielunhoidosta, kuten Aleksanteri III:n Lateraanikonsiilissa julkaisema konstituutio *Quia nonnulli* ja Gregorius X:n Lyonin yleisessä konsiilissa julkaisema konstituutio *Licet canon* määräävät. Jos virkatulolähteen osoittaminen tai määrääminen on tapahtunut toisella tavoin,

se on kokonaan pätemätön ja tulolähteen osoittanut kirkollinen Esivalta tietäköön joutuvansa yleisen konsiilin konstituution *Grave nimis* määräämien rangaistusten alaiseksi.

4. (*Useampien virkatulolähteiden haltijoista*)

Jokainen, joka rohkenee vastaanottaa ja samanaikaisesti säilyttää useampia sielunhoitovelvollisuuden sisältäviä tai muuten toisensa poissulkevia virkatulolähteitä, olivatpa ne elinikäisesti toisiinsa yhdistettyjä tai tuloiltaan pysyvästi nautittavaksi annettuja tai mihin tahansa muuhun perusteeseen nojautuvia, vastoin pyhiä kaanoneita ja erityisesti Innocentius III:n konstituutiota *De multa*, menettäköön mainitun konstituution määräyksen ja myös tämän kaanonin voimasta jo lakiin nojaten mainitut virkatulolähteensä.

5. (*Virkatulolähteisiin liittyvien sielunhoitovelvollisuuksien täyttämisestä*)

Paikallinen kirkollinen Esivalta pakottakoon ankarasti jokaista, jolla on useampia sielunhoitovelvollisuuden sisältäviä tai muuten toisensa poissulkevia kirkollisia virkatulolähteitä, esittämään niitä koskevat asiakirjansa, muussa tapauksessa menetelköt seuraten Gregorius X:n Lyonin yleisessä konsiilissa julkaisemaa konstituutiota *Ordinarii*, jonka tämä synodi määrää uudelleen voimaan saatettavaksi ja voimaansaattaa, lisäten vielä, että mainitun Esivallan tulee valitsemalla sopivia sijaisia ja osoittamalla heille kohtuullinen osuus virkatulolähteen tuloista huolehtia siitä, ettei sielunhoitoa mitenkään laiminlyödä ja etteivät virkatulolähteeseen liittyvät velvoitteet jää täyttämättä. Tässä asiassa eivät mitkään vetoamiset, privilegit eivätkä mitkään erivapautukset, ei myöskään tuomareiden nimeäminen eivätkä heidän asettamansa esteet voi suojata tämän määräyksen voimaantulumiselta.

6. (*Virkatulolähteiden yhdistämisistä*)

Virkatulolähteiden pysyvät yhdistämiset, jotka on tehty vähemmän kuin neljäkymmentä vuotta aikaisemmin, voi kirkollinen Esivalta Apostolisen Istuimen valtuuttamana tutkia, ja milloin tällainen yhdistäminen on aikaansaatu jotakin poisjättämällä tai vääristelemällä, julistet-

takoon se pätemättömäksi. Ne yhdistämiset, jotka alle neljäkymmentä vuotta kestäneinä eivät vielä kokonaan tai osittain ole astuneet voimaan ja myös ne, jotka milloin tahansa tulevaisuudessa tehdään, tarkastettakoon kirkollisen Esivallan edessä, minne kaikki asianosaiset on kutsuttava. Ja jollei käy ilmi, että ne on tehty laillisilla ja järkeillä perusteilla, ne on katsottava aikaansaaduiksi jättämällä jotakin sopimuksesta pois ja siksi (ellei Apostolinen Istuin ole toisin määrännyt) ne olkoot vailla kaikkea sitovuutta.

7. (Yhdistettyjen virkatulolähteiden tarkastamisesta)

Katedraaleihin, kollegiaatti- tai muihin kirkkoihin tai luostareihin, kollegioihin tai mihin tahansa kirkollisiin laitoksiin pysyvästi yhdistetyt ja liitetyt kirkolliset virkatulolähteet on kirkollisen Esivallan käytävä tarkastamassa vuosittain ja sen on tarkkaan huolehdittava siitä, että sielunhoito tulee kiitettävästi toteutetuksi pätevien sijaisten kautta, jotka voivat olla myös tehtävään pysyvästi asetettuja (jollei mainittu Esivallta kirkkojen hyvää hoitoa ajatellen katso muuta ratkaisua paremmaksi). Heille on myös kirkollisen Esivallan harkintansa mukaan osoitettava noin kolmasosa tuloista, myös sellaisista, jotka luonteeltaan ovat varmoja. Tässä asiassa eivät mitkään vetoamiset, privilegit eivätkä mitkään erivapautukset, ei myöskään tuomareiden nimeäminen eivätkä heidän asettamansa esteet voi suojata tämän määräyksen voimaantulumiselta.

8. (Kirkkojen ja sielunhoitotyön tarkastamisesta)

Paikallisen kirkollisen Esivallan tulee suorittaa apostolisella auktoriteetilla tarkastus kaikissa kirkoissa riippumatta siitä, millaisia erivapautuksia niillä on. Tämä tarkastuskäynti tulee tehdä joka vuosi ja sen yhteydessä tulee soveliailla oikeudellisilla toimenpiteillä huolehtia siitä, että se, mikä on korjausten tarpeessa, korjataan ja ettei kirkkoon mahdollisesti liittyvää sielunhoitovelvollisuutta muiden velvollisuuksien nojalla laiminlyödä, eikä tässä asiassa tule sallia minkäänlaisia vetoamisia, privilegioita tai tapasäännöksiä, ei edes sellaisia, jotka ovat olleet voimassa ikimuistoisista ajoista, ei myöskään tuomareiden nimeämistä eikä heidän asettamiaan esteitä.

9. *(Vihkimysten vastaanottamisvelvollisuudesta)*

Korkeammanasteisten kirkkojen johtoon korotetut ottakoot vastaan heille kuuluvan vihkimyksen kirkkolain määräämässä ajassa, eikä mikään seikka voi olla perusteena lykkäysten myöntämiselle pitemmäksi ajaksi kuin kuudeksi kuukaudeksi.

10. *(Kielto kapituleille myöntää vihkimislupia piispanistuimen ollessa vailla haltijaa)*

Piispanistuimen ollessa vailla haltijaa tuomiokapitulilla ei ole oikeutta yleisen lain määräykseen nojaten eikä myöskään minkään privilegion tai tapasäännöksen nojalla myöntää, ennen kuin vuosi on kulunut istuimen vapautumisesta, vihkimyslupaa tai vihkimykseen lähettämiskirjelmää (reverendaa, kuten sitä myös kutsutaan) kenellekään, jolla ei ole jonkin jo vastaanotetun tai vastaanotettavan virkatulolähteen takia pakko tulla vihityksi. Jos toisin menetellään, tätä määräystä rikkonut kapitulituli olkoon interdiktin alainen ja näin vihityt, jos kysymys on ollut alemmista vihkimyksistä, jääkööt vaille kloorukselle kuuluvia privilegioita, erityisesti mitä tulee rikosasioihin. Ja jos kyseessä ovat ylemmät vihkimykset, olkoot vihityt jo itse lain nojalla pidätetyt vihkimykseensä liittyvien toimitusten suorittamisesta niin pitkän aikaa, kun aikanaan virkaan astuva prelaatti näkee hyväksi.

11. *(Oikeudesta saada vihkimys muulta kuin omalta piispalta)*

Kenenkään jollekin henkilölle antamaa lupaa tulla vihityksi ei tule hyväksyä, jollei asianomaisella ole kirjallisesti ilmaistua laillista syytä siihen, miksi hän ei voi saada vihkimystä omalta piispaltaan, ja siinä tapauksessa hänet voi vihkiä vain sellainen piispa, joka asuu hiippakunnassaan tai joku, joka hänen puolestaan suorittaa piispaallisia toimituksia ja tällöinkin vasta, kun asia on huolellisesti etukäteen tutkittu.

12. *(Lupa vihkimyksen lykkäämiseen)*

Lupa jäädä vaille vihkimystä voidaan perustellusti myöntää vain vuodeksi paitsi niissä tapauksissa, joista laissa on nimenomaisesti säädetty.

13. *(Piispan oikeudesta tutkia virkatulolähteisiin esitetyt henkilöt)*

Ketään mihin tahansa kirkolliseen virkatulolähteeseen, minkä kirkollisen henkilön taholta tahansa (myös Apostolisen Istuimen nuntiusten taholta) esitettyä, valittua tai nimitettyä ei tule asettaa, vahvistaa tai hyväksyä virkaansa, ei edes minkään privilegion tai ikimuistoisista ajoista lähtien voimassa olevan tapasäännöksen nojalla, jollei paikallinen kirkollinen Esivalta ole häntä ensin tutkinut ja soveliaaksi havainnut; eikä kukaan voi käyttää vetoamista keinona välttyäkseen tältä tutkimiselta. Poikkeuksen muodostavat vain yliopistojen ja sääntökuntien ylemmänasteisten oppilaitosten (studium generale) esittämät, valitsevat tai nimittämät henkilöt.

14. *(Piispan oikeudesta tuomita siviilijutuissa)*

Milloin oikeusjutun yhtenä osapuolena on erivapautettuun sääntökuntaan kuuluvia, pidettäköön voimassa Innocentius IV:n Lyonin yleisessä konsiilissa julkaisema konstituutio *Volentes*, jonka tämä pyhä synodi määrää uudelleen voimaan saatettavaksi ja voimaan saattaa. Lisäksi se määrää, että jos siviilioikeusjutussa toisena osapuolena on palkollisia tai säälittävässä asemassa olevia henkilöitä ja toisena osapuolena joko hiippakuntapapistoon kuuluvia tai luostarinensa ulkopuolella asuvia sääntökuntalaisia, ja muissakin oikeusjutuissa, jos edellämainituilla ei ole tuomaria, paikallinen kirkollinen Esivalta, tässä tapauksessa Apostolisen Istuimen valtuuttamana, voi pakottaa ja velvoittaa jälkimmäiset tulemaan eteensä ja oikeuden nojalla maksamaan velkansa, olipa heillä millaiset erivapautukset tahansa, myöskin vaikka heillä olisi Apostolisen Istuimen määräämä tietty tuomari. Näissä asioissa eivät mitkään privilegiot, erivapautukset tai suojelijoiden nimeämiset ja heidän asettamansa esteet ole voimassa.

15. *(Kirkollisten hospitaalien hallinnosta)*

Kirkollinen Esivalta huolehtikoon siitä, että hospitaalien hallinnolliset johtajat, olipa heidän virkanimensä mikä tahansa ja olivatpa he millä tavalla erivapautettuja tahansa, uskollisesti ja huolellisesti niitä hoitavat noudattaen Viennen konsiilin konstituutiota *Quia contingit*, jonka konstituution tämä synodi haluaa uudelleen voimaansaatettavaksi ja voimaan saattaa siihen sisältyvin poikkeuksin.